

พิพิธภัณฑ์ศูนย์ถ่านหินลิกไนต์ศึกษา (เหมืองแม่เมาะ)
เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว

Mae Moh Mine Museum

บทความ : เพลง พิพิธภัณฑสถานถ่านหินลิกไนต์ศึกษา เหมืองแม่เมาะ

วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2560

ด้วยสายพระเนตรอันยาวไกลในวันนั้น เพื่อประโยชน์สุขของปวงชนชาวไทยในวันนี้

ย้อนไปเมื่อ 100 ปีที่แล้ว เมื่อปี พ.ศ.2460 ซึ่งถือว่าเป็นจุดกำเนิดของเหมืองแม่เมาะ เนื่องจากได้มีการเริ่มสำรวจแหล่งทรัพยากรแร่ซัน โดยพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน ซึ่งขณะนั้นได้ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมรถไฟหลวงได้มีพระประสงค์ให้มีการสำรวจแหล่งเชื้อเพลิงเพื่อมาใช้แทนฟืนในหัวรถจักรไอน้ำ โดยในสมัยนั้นได้ว่าจ้างชาวต่างชาติให้มาดำเนินการสำรวจ จึงมีการสำรวจพบถ่านหินลิกไนต์ที่แม่เมาะ

ต่อมาเมื่อพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวขึ้นครองราชย์แล้ว พระองค์ทรงเป็นกษัตริย์นักพัฒนาเอกชนเดียวกับสมเด็จพระบรมราชชนกของพระองค์ ซึ่งในเวลานั้นประธานาธิบดีของบริษัทถ่านหินลิกไนต์ซึ่งเป็นของเอกชนชาวอังกฤษได้หมดอายุลงแล้วและการค้นพบแหล่งถ่านหินลิกไนต์จำนวนมากในแอ่งกระบี่และแอ่งแม่เมาะ ความคงต้องทราบถึงพระองค์ ด้วยทรงมีพระบรมราชโองการถึงเจ้าพระยาพลเทพ(เฉลิม โกมารกุล ณ นคร) เสนาบดีกระทรวงเกษตรราธิการ พระบรมราชโองการเมื่อ วันที่ 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2470 ทรงโปรดให้สงวนแหล่งถ่านหินที่มีอยู่ในประเทศไว้ เพื่อให้ทางราชการเป็นผู้ดำเนินการเท่านั้นและห้ามมิให้มีการสัมปทานทำเหมืองแก่เอกชนอีกต่อไป ด้วยสายพระเนตรอันยาวไกลของพระองค์และจากบทเรียนเรื่องกิจการไม้สักในภาคเหนือในยุคของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวที่ตกเป็นกิจการของชาวตะวันตกเกือบทั้งหมด พระองค์จึงทรงรักษาแหล่งถ่านหินไว้ได้ทัน่วงที

นับจากวันนั้นถึงวันนี้ 90 ปี กับพระบรมราชโองการสงวนถ่านหิน ด้วยวิสัยทัศน์อันกว้างไกลที่ทรงเล็งเห็นถึงความสำคัญของคนไทย ทำให้คนไทยได้ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรในผืนแผ่นดิน ถ่านหินใต้ผืนดินแม่เมาะได้ถูกขุดขึ้นมาเพื่อพัฒนาประเทศไทย เป็นเชื้อเพลิงผลิตกระแสไฟฟ้า ในราคาที่ต้นทุนต่ำ ซึ่งทุก ๆ เดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี ทางเหมืองแม่เมาะได้จัดงานครบรอบพระบรมราชโองการสงวนแหล่งถ่านหิน เพื่อให้ชาวไทยและชาว กฟผ.ได้ระลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้น อันหาที่สุดมิได้

